

додаткові зиски від наявності фактору довіри й організаційної стабільності. Ці зиски зростають внаслідок постійної взаємодії й усвідомлення взаємозалежності в межах кластеру, що знову ж призводить до підвищення продуктивності, поширення інновацій та, в остаточному підсумку, до створення нових видів бізнесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Байказах А. Конкуренція і кластери / А. Байказах // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zonakz.net
2. Семенов Г.А. Створення кластерних об'єднань в умовах нової економіки: монографія / Г.А. Семенов, О.С. Богма. – Запоріжжя: КПУ, 2017. – 244 с.

к.е.н. Войнова Є. І.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ НА СВІТОВОМУ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ

На сучасному етапі Україна розвивається як відкрита економіка інтегрована у світове господарство: торгівля послугами налагоджена з 159 країнами, торгівля товарами – зі 192 країнами та державними угрупованнями, прямі іноземні інвестиції в 2017 році надійшли до України з 94 країн. І все це різноманіття відносин опосередковується банківськими послугами, які формують не тільки інфраструктурну складову економічного розвитку країни і її зовнішньоекономічних зв'язків, а і є головним компонентом розвитку фінансової системи країни.

Конкурентоспроможність банківської системи України на світовому ринку банківських послуг складається з конкурентних позицій вітчизняних банків у порівнянні з іноземними як в межах національної економіки так і за кордоном.

Систему банківських послуг станом на 01.01.2018 в Україні формувало 82 діючих банків, з яких 5 були з державною часткою, 54 – з приватним капіталом, 23 – іноземних банківських груп [1]. Покриття національних банків становило 7499 філій і відділень, а іноземних – 1990 одиниць. 57% всіх банківських відділень та філій належить двом банкам з державним капіталом АТ «Ощадбанк» та ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК», які мають широке покриття в усіх областях України.

Станом на 1.12.2017 рік всього по банківській системі України було 54,9% непрацюючих кредитів, що є порівняно високим показником. Для іноземних банків ця частка була на рівні 43,42%, для банків з приватним капіталом 24,21%, а для банків з державною часткою – 70,18%. Це показує, що національні банки з приватним капіталом є найбільш ефективними, хоча їх частка в самій банківській системі незначна.

Оцінка мережі банківських філій в Україні дозволила класифікувати всі банки в системно важливі, всеукраїнські рівноважні, всеукраїнські концентровані, регіональні, місцеві одиничні та закриті банки. В кожному цьому сегменті окрім системно важливих (тільки національні) представлені як вітчизняні банки, так і банки з іноземним капіталом.

Якщо порівняти структуру кредитування станом на 01.01.2018 року, то іноземні банки надали кредитів на суму 364 млрд. грн. (21,81% приходилось на фізичних осіб, а 78,19% – юридичних), а вітчизняні – на суму 703 млрд. грн. (13,52% фізичним і 86,48% юридичним особам).

На ринку України українські банки є більш конкурентоспроможними, що підтверджується порівняно більшою рентабельністю капіталу і активів як в середньому по групах національних і іноземних банків, так і по діапазону коливань цих показників між банками груп.

По покриттю платіжними терміналами і банкоматами, а також по кількості виданих активних карток абсолютним лідером, який переважає не лише інші банки, а й цілі групи банків, такі як державні, іноземні та приватні, є ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК», термінальна

мережа якого налічує 136,7 тис. одиниць (56% всього банківського сектору України), банкоматна – 20,6 тис. (також 56% всього банківського сектору України), кількість активних платіжних карток – 18,9 млн. одиниць (55,5% всього банківського сектору України).

По більшості послуг з обслуговування юридичних осіб більш конкурентоспроможними є іноземні банки, проте їх специфіка полягає саме в обслуговуванні великого українського бізнесу з орієнтацією на міжнародний ринок і безпосередньо міжнародних компаній, що ведуть транзакції на території України. У відношенні малого бізнесу перевага є в українських банків. При чому така закономірність характерна для більшості країн світу.

Серед послуг для юридичних осіб виділяються операції з документарними акредитивами, які надаються 60,8% банками з іноземним капіталом і 42% – з українським. Фінансування міжнародної торгівлі як окрема послуга виділена в 15 банках з переважанням іноземних банків.

Абсолютна конкурентоспроможність іноземних банків проявляється у таких напрямках як: фінансування інноваційних проектів (німецький АТ «ПРОКРЕДИТ БАНК»), міжбанківське кредитування (італійський ПАТКБ «ПРАВЕКС-БАНК»), фінансування поглинань та фінансування на базі активів (голландський ПАТ «ІНГ Банк Україна»), супроводження зливань і поглинань (російський ПАТ «СБЕРБАНК»). У єдиного угорського АТ «ОТП БАНК» зазначені послуги інвестиційного фонду, венчурного фонду і недержавного пенсійного фонду.

Показник довіри до банківської установи найкраще оцінювати за складовим «лояльність вкладників» в рейтингу надійності банків [2]. Враховуючи, у тому числі, майже рівний середній бал лояльності клієнтів по двом групам банків, можна зазначити, що по цьому напрямку українські і іноземні банки знаходяться у рівних умовах по конкурентоспроможності, хоча по надійності банків трохи переважають іноземні банки із середнім показником 3,49 бали у порівнянні з 3,03 балами у вітчизняних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. НБУ розподілив банки на групи на 2018 рік (список) [Електронний ресурс] // фін.новини. – 09.01.2018. – Режим доступу: <https://news.finance.ua/ua/news/-/418144/nbu-rozpodilyv-banky-na-grupy-na-2018-rik-spysok>
2. Рейтинг устійливості банків по итогам 4 квартала 2017 [Електронний ресурс] // Мінфін. – березень 2018. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/banks/rating/>

Мельничук В. П.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСКОРДОННИХ ПОТОКІВ РОБОЧОЇ СИЛИ

Ринок праці є головною формою соціально – економічного розвитку будь – якої країни. У сучасних умовах ринкової економіки масове безробіття є надзвичайною проблемою, як для країн із перехідною економікою так і для розвинутих країн. Сучасний ринок праці в Україні предствляє особливу важливу частину економіки. При цьому значний вплив на розвиток національного ринку праці та, як наслідок, на формування й реалізацію трудового потенціалу країни і становище безпосередньо робітників та роботодавців здійснює глобалізація, яка протягом останніх років визначає напрями розвитку практично всіх сфер життєдіяльності суспільства. Процес глобалізації є досить неоднозначним, тому його вплив має як позитивні так і негативні наслідки для стану економіки країни та її складових, у тому числі й національного ринку праці.

Перш за все ми розглядаємо міжнародний ринок праці — як систему відносин, що виникають між державами з приводу узгодження попиту та пропозиції світових трудових ресурсів, умов формування робочої сили, оплати праці та соціального захисту [4]. Ці